

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 338/2025-40

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 25C/28/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e.**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu súkromia podľa čl. 19 ods. 1, 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 3 ods. 2 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a svojho práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru postupom mestského súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Žiada uloženie povinnosti mestskému súdu obratom odstrániť zo spisu pod sp. zn. 25C/28/2020 nezákonne získaný dôkaz na č. 1. 502 až 756 a konanie viesť hospodárne, aby porušovateľ mohol čím skôr rozhodnúť vo veci. Požaduje priznanie finančného zadosťučinenia 20 000 eur a ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom z dôvodu dlhodobej nezamestnanosti.

2. V označenom konaní pred mestským súdom, ktorého predmetom je porušenie práv na ochranu osobnosti, sťažovateľ vystupuje v procesnej pozícii žalobcu proti žalovanej, ktorou je Univerzita

Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Mestský súd na pojednávaní 2. novembra 2023 vyhovel návrhu žalovanej na pripojenie trestného spisu Okresného súdu Rožňava sp. zn. 3T/106/2019, a to na účely oboznámenia sa s výpoveďami svedkov (funkcionári žalovanej, pozn.), ktorých vypočutie navrhol sťažovateľ. Podľa sťažovateľa, ktorý proti tomuto postupu ihneď vzniesol námietku (vrátane podania návrhu na prerušenie konania a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia), mestský súd konal nad rámec § 193 Civilného sporového poriadku, ktorý nezakladá žiadne právo mestského súdu poznať obsah trestného spisu. Okrem toho poukazuje aj na nesprávny procesný postup okresného súdu, ktorý mu trestný spis zapožičal a ktorý mal za následok porušenie právnych predpisov (vrátane § 69 ods. 1 – 4 Trestného poriadku). Osobitne zdôrazňuje dobu, počas ktorej mestský súd disponoval zapožičaným spisom, a to v trvaní od 14. decembra 2023 do 12. januára 2024 (z ktorého si robil kópie). O tom sa sťažovateľ dozvedel až pri nazretí do spisu 21. novembra 2024, od ktorého odvodzuje dodržanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti.

3. Sťažovateľ ďalej argumentuje v prospech nezákonnosti postupu mestského súdu spočívajúceho v pripojení trestného spisu k posudzovanej civilnej veci, ktorým mali byť porušené základné právo na súkromie a právo na spravodlivý súdny proces:

- a) v spise sp. zn. 25C/28/2020 na listoch č. 502 až 756 sa nachádzajú nezákonne, bez súhlasu sťažovateľa a bez zákonnej licencie prejavy osobnej povahy sťažovateľa (vrátane psychiatrických a psychologických znaleckých posudkov z trestného spisu);
- b) mestský súd nevykonal žiadne opatrenie na to, aby zamedzil žalovanej protistrane poznať prejavy osobnej povahy sťažovateľa a ktorých znalosť umožňuje protistrane koordinovať výpovede svedkov na základe znalosti veľkej časti trestného spisu, čím došlo k vytvoreniu nerovnakých podmienok pre strany sporu;
- c) sťažovateľ nemá k dispozícii žiaden účinný opravný prostriedok, aby vedel dosiahnuť úradnú skartáciu listín (na č. 1. 502 až 756) zo súdneho spisu, ani na to, aby zamedzil protistrane poznať citlivé údaje sťažovateľa, jeho výpovede či výpovede iných svedkov, ku ktorým nemá protistrana zákonom garantovaný prístup podľa § 69 ods. 1 a 4 Trestného poriadku a § 11 a § 12 ods. 2 Občianskeho zákonníka;
- d) sťažovateľ poukazuje na jednotlivé skutočnosti rozhodné pre posúdenie priesťahov v konaní, ktoré od podania žaloby 25. augusta 2020 trvá do dňa podania ústavnej sťažnosti 4 roky, 3 mesiace a 14 dní. Podľa sťažovateľa nie je zrejmé, či na pojednávaní nariadenom 27. marca 2025 vo veci rozhodne.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv sťažovateľa nezákonným pripojením trestného spisu a vyhotovením fotokópií z tohto spisu mestským súdom v civilnom konaní o jeho žalobe o porušenie práv na ochranu osobnosti, súkromia a prejavov osobnej povahy, ako aj neprimeranou dĺžkou napadnutého konania.

5. Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), navrhovateľ musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, ak odsek 2 alebo § 35 neustanovuje inak.

6. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

7. Na základe výzvy sťažovateľ doručil ústavnému súdu potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch, v ktorom uvádza čistý príjem – starobný dôchodok – za predchádzajúci kalendárny rok vo výške 8 800 eur a jednotlivito za posledné tri mesiace vždy vo výške 800 eur, potvrdený Sociálnou poisťovňou, pobočkou Košice. Z vyplneného potvrdenia vyplýva, že sťažovateľ vlastní nehnuteľnosť, záhradu s výmerou 13 árov, bez bližšej špecifikácie, že nevlastní žiaden hnutel'ny' majetok v hodnote nad 750 eur a trvalý pobyt má v byte vo vlastníctve jeho manželky (čo vyplýva z rozhodovacej činnosti ústavného súdu) a jeho mesačné výdavky spojené s bývaním predstavujú 220 eur. Ako ďalšie svoje výdavky uvádza cestovné vo výške 34 eur za tri mesiace a výdavky na lieky vo výške 10 eur. Manželka sťažovateľa je zamestnaná, bez špecifikácie výšky jej príjmu ani majetkových pomerov. Sťažovateľ tiež nemá účet v banke, vkladnú knižku ani peňažné pohľadávky voči tretím osobám nad sumu 750 eur. V závere tlačiva (ďalšie skutočnosti, ktoré by mal súd zohľadniť) uviedol, že je účastníkom (iniciátorom, čo vyplýva z rozhodovacej činnosti ústavného súdu) veľkého množstva súdnych sporov a má aj nejaké exekúcie (350 eur, 200 eur).

8. Sťažovateľ sa pred ústavným súdom už opakovane dožadoval ustanovenia právneho zástupcu napr. v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 391/2024, II. ÚS 304/2022, III. ÚS 401/2022, IV. ÚS 541/2022, IV. ÚS 25/2023, IV. ÚS 118/2023, I. ÚS 634/2024, I. ÚS 637/2024 a predkladal potvrdenia o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. V žiadnom z nich neuviedol ani nepotvrdil príjmové ani majetkové pomery svojej manželky z dôvodu, že si neželá, aby o nej ústavný súd zhromažďoval údaje, aby sa jej zamestnávateľ nedozvedel o trestnom stíhaní sťažovateľa, že odmieta platiť jeho dlhy, resp. že tlak na manželku v súvislosti s platením poplatkov by viedol k rozvodu. Uviedol však, že výdavky súvisiace s bývaním platí manželka, resp. že „*ho živí*“.

9. Pri posúdení, či majetkové pomery sťažovateľa skutočne odôvodňujú ustanovenie právneho zástupcu, ústavný súd vychádza zo svojej rozhodovacej praxe, ako aj analogicky z ustanovení zákona č. 327/2005 Z. o. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poskytovaní právnej pomoci“), ktorý výslovne stanovuje podmienky na poskytnutie právnej pomoci (§ 6, § 6a tohto zákona).

10. Ústavný súd v prvom rade odkazuje na svoju rozhodovaciu prax, z ktorej vyplýva, že k ustanoveniu právneho zástupcu sťažovateľom pristupuje spravidla v prípade ich pobytu v ústave na výkon trestu odňatia slobody (napr. IV. ÚS 627/2024, III. ÚS 590/2022, I. ÚS 48/2024), resp. v prípade, keď sťažovateľ preukázal, že výdavky rodiny prevyšujú jej príjmy (I. ÚS 456/2024), príjem sťažovateľa predstavoval invalidný dôchodok vo výške 116,70 eur (II. ÚS 434/2024), sťažovatelia boli zdravotne ťažko postihnutí starobní dôchodcovia s celkovým príjmami 378,05 eur a 407 eur (III. ÚS 327/2022), mesačný príjem sťažovateľa a jeho manželky (ktorí mali vyživovaciu povinnosť k dvom deťom) bol dokopy 644 eur (II. ÚS 210/2025).

11. V prípade sťažovateľa ústavný súd obdobné okolnosti nenachádza. Jeho príjem vo výške 800 eur (nie nepatrne) presahuje 1,4 násobok sumy životného minima ustanoveného opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 149/2024 Z. z. o úprave súm životného minima (sumu 383,58 eur) a zároveň presahuje aj 1,6 násobok sumy životného minima (sumu 438,40 eur).

12. Dôslednému posúdeniu pomerov sťažovateľa bráni i neposkytnutie údajov o majetkových pomeroch manželky, a to z dôvodov, ktoré nemožno akceptovať za situácie, keď sťažovateľ žiada, aby štát prevzal na seba ťarchu nákladov na uplatňovanie ochrany jeho práv. A to najmä s prihliadnutím na fakt, že (v iných konaniach) uvádza, že ho manželka živí, resp. že uhrádza výdavky súvisiace s bývaním.

13. Už uvedené skutočnosti tak nevedú ústavný súd k záveru, že majetkové pomery sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde odôvodňujú ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, a preto jeho žiadosti nemohol vyhovieť (bod 1 výroku tohto uznesenia).

14. Sťažovateľ podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde teda nie je zastúpený advokátom v konaní o svojej ústavnej sťažnosti, a to má za následok odmietnutie tejto ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia a ústavný súd nevyhovel žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu (bod 2 výroku tohto uznesenia) (porov. napr. IV. ÚS 16/2024).

15. Pre úplnosť ústavný súd dodáva (s ohľadom na to, že sťažovateľ namieta aj prietahy v súdnom konaní), že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok (okrem iného aj predloženia plnomocenstva na zastupovanie advokátom) podal novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu